

« Η προετοιμασία γίνεται από το έτος 1961 »

Συνέντευξη στο Ρωσικό εβδομαδιαίο περιοδικό κοινωνικοπολιτικού περιεχομένου «Ogoniok» παραχώρησε εν όψει της εντατικοποίησης της προετοιμασίας διά την σύγκληση της εν Κωνσταντινουπόλει το έτος 2016 Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας.

— Ποια είναι η ημερήσια διάταξη της Συνόδου;

— Αρχικώς ήταν σχέδιο η Πανορθόδοξη Σύνοδος να επιληφθεί των περίπου εκατό θεμάτων. Εν συνεχεία, καθώς προχώρησε η προετοιμασία αποφασίσθηκε να περιορισθεί η ημερήσια διάταξη σε δέκα θέματα, ούτως ή άλλως αφορώντα όλες τις κατά τόπους Εκκλησίες. Έχει μεγάλη σημασία το θέμα των εν Διασπορά, δηλαδή εκτός ορίων των παραδοσιακών Ορθοδόξων χωρών, π.χ. στη Δυτική Ευρώπη και την Αμερικανική Ήπειρο, εκκλησιαστικών κοινοτήτων. Επίσης αποφασίσθηκε η συστηματοποίηση των περί γάμου και νηστείας διατάξεων της Εκκλησίας. Ακόμα στη Σύνοδο παραπέμφθηκε και το ζήτημα του ημερολογίου, το οποίο συνέβαλε στην έξαψη της καταστάσεως σε πολλές κατά τόπους Εκκλησίες μόλις έθεσαν σε εφαρμογή το νέο ημερολόγιο. Η Σύνοδος καλείται να αξιολογήσει τους σημερινούς διαλόγους των Ορθοδόξων Εκκλησιών με τους ετεροδόξους, να καθορίσει τα αποδεκτά όρια μέσα σε αυτές τις επαφές. Στη Σύνοδο ακόμα παραπέμφθηκε και το επίκαιρο διά την περίοδο των 1960-70 θέμα της στάσεως της Ορθοδόξου Εκκλησίας απέναντι στις φυλετικές διακρίσεις και λοιπά κοινωνικά φαινόμενα της εποχής εκείνης. Σήμερα το θέμα αυτό είναι πλέον περασμένο και ως εκ τούτου χρήζει αναθεωρήσεως. Υπάρχουν θέματα που αφορούν την διοικητική δομή της Εκκλησίας και το πρωτόκολλό της. Ειδικότερα δε οι Ορθόδοξες Εκκλησίες καλούνται να αποφασίσουν περί του αυτοκεφάλου και του αυτονόμου των Εκκλησιών και των τεχνικής φύσεως ζητημάτων σχετικά με τα Δίπτυχα ή τον κατάλογο των Προκαθημένων των Εκκλησιών.

Βεβαίως η Σύνοδος καλείται να αντιμετωπίσει και νέες προκλήσεις της σύγχρονης εποχής, όπως η αθεϊστική στη βάση της λατρεία του καταναλωτισμού με αποτέλεσμα την οικονομική και οικολογική κρίση, η σταδιακή υποβάθμιση των ηθικών αρχών της οικογένειας, ο ριζικός εθνικισμός και ο ψευδοθρησκευτικός εξτρεμισμός. Δεν μπορεί η Σύνοδος να παρασιωπήσει τις νέες διώξεις κατά των χριστιανών, που εκδηλώνονται υπό διάφορες μορφές σε διαφορετικές περιοχές του κόσμου.

— **Ποιος θα συμμετάσχει στη Σύνοδο και πως θα επιλέγονται οι σύνεδροι;**

— Το θέμα της αντιπροσωπεύσεως των Ορθοδόξων Εκκλησιών συζητήθηκε στη Σύναξη των Προκαθημένων, η οποία πραγματοποιήθηκε από 5 έως 9 Μαρτίου στην Κωνσταντινούπολη. Ελήφθη απόφαση περί της εκπροσωπήσεως της κάθε Τοπικής Εκκλησίας από τον Προκαθήμενο και τους κατά το ανώτατο όριο είκοσι τέσσερις Επισκόπους αυτής. Όσες Εκκλησίες δεν διαθέτουν τον ως άνω αριθμό Επισκόπων θα εκπροσωπούνται από όλους τους Ιεράρχες τους με επικεφαλής τον Προκαθήμενο. Το θέμα της επιλογής των συνέδρων από κάθε Τοπική Εκκλησία αφήνεται στην κρίση της καθεμίας εξ αυτών.

— **Η προηγούμενη Σύνοδος έλαβε χώρα προ διαιρέσεως σε Ορθόδοξη και Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία. Θα συζητηθεί το θέμα της ενώσεως των Ορθοδόξων και των Ρωμαιοκαθολικών και ο ρόλος του Πάπα Ρώμης στον χριστιανικό κόσμο;**

— Προσπάθειες να ενωθεί η Εκκλησία μετά το σχίσμα καταβλήθηκαν από την εν Λυόν Σύνοδο του 1274 και από την Σύνοδο της Φερράρας-Φλωρεντίας του 1438-1445. Και όμως απέτυχαν παταγωδώς και μόνο την διεύρυνση του σχίσματος επέφεραν. Από την ημερήσια διάταξη της Πανορθόξου Συνόδου λείπει το ζήτημα της ενώσεως των Ορθοδόξων και των Ρωμαιοκαθολικών, μάλιστα συν τω χρόνω ένα σεβαστό μέρος του Δυτικοχριστιανικού κόσμου απεσπάσθη από τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν στους κόλπους του Προτεσταντισμού διάφορα ρεύματα. Το πρόβλημα της ενότητας των χριστιανών θίγεται έμμεσα μόνο από τον διάλογο των Ορθοδόξων με τους ετεροδόξους. Ταυτόχρονα πρέπει να σημειώσουμε ότι τα προκύψαντα τα τελευταία σε μερικές προτεσταντικές κοινότητες φαινόμενα όπως η στέψη των ομοφυλόφιλων, δεν μόνο καθιστούν ανέφικτο το διάλογο των Ορθοδόξων με τις κοινότητες αυτές, αλλά θέτουν υπό αμφισβήτηση την καθόλου χριστιανική τους ταυτότητα.

Όσον δε αφορά τον ρόλο του Πάπα στον χριστιανισμό, η Ορθόδοξη παράδοση πολλών αιώνων ομοφώνως απορρίπτει την υπεροχή του Επισκόπου Ρώμης επί των αρχηγών των λοιπών Εκκλησιών και την δικαιοδοσία του εφ'όλης της οικουμένης. Εν πάση περιπτώσει αυτό το θέμα δεν συμπεριελήφθη στην ημερήσια διάταξη της Πανορθόξου Συνόδου.

— **Ποιο ρόλο έχει η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας στην προπαρασκευή της Συνόδου;**

— Από την αρχή της προπαρασκευής της Συνόδου από την εν Ρόδω Διάσκεψη του 1961 η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας ενεπλάκη ενεργώς στην πορεία της προετοιμασίας. Η Εκκλησία μας είναι μοναδική η οποία ετοίμασε φακέλους επί όλων των εκατό θεμάτων της αρχικής ημερησίας διατάξεως. Αργότερα οι εκπρόσωποι του Πατριαρχείου Μόσχας δεν έλειπαν από ουδεμία συνεδρίαση της Διορθόξου Προπαρασκευαστικής Επιτροπής και της Πανορθόξου

Προσυνοδικής Διασκέψεως λαμβάνοντας ενεργό μέρος στη συζήτηση όλων των θεμάτων, εισηγούμενοι συγκεκριμένες καταλλήλως προετοιμασμένες προτάσεις και υπερασπίζοντας τις θέσεις, που είχαν ως βάση την Ορθόδοξη παράδοση και την μακράιωνη θρησκευτική εμπειρία της Εκκλησίας.

— Ποια θα είναι το κύριο μέλημα της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας στην εν λόγω Σύνοδο;

— Το κύριο μέλημα, το οποίο θα έχει η καθ' ημάς Εκκλησία στην ως άνω Σύνοδο είναι η ενότητα της Εκκλησίας και η καθαρότητα της Ορθοδόξου πίστεως στη σύγχρονη ιστορική πραγματικότητα. Μέσα από την καθόλου εύκολη συζήτηση στα πλαίσια της τελευταίας Συνάξεως των Προκαθημένων ο Αγιάτατος Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Κύριλλος πέτυχε την αποδοχή από όλους τους Προκαθημένους των Εκκλησιών της ανάγκης της εφαρμογής της ομοφωνίας κατά την λήψη αποφάσεων τόσο κατά την πορεία προπαρασκευής, όσο και κατά την ίδια τη Σύνοδο. Ο σεβασμός αυτής της αρχής στις ημέρες μας αποτελεί βασική εγγύηση της ενότητας της Ορθοδοξίας, την οποία καλείται να διατρανώσει η Πανορθόδοξη Σύνοδος.

— Ποιοι είναι οι σκοποί της Πανορθοδόξου Συνόδου; Για ποιον λόγον συνέρχονται επί το αυτό οι Επίσκοποι όλων των Ορθοδόξων Εκκλησιών;

— Δεν έχει η Ορθόδοξη Εκκλησία ένα ενιαίο διοικητικό κέντρο. Από τους αποστολικούς χρόνους όλα τα σπουδαία ζητήματα αντιμετωπίστηκαν μέσα από την καθολική συζήτηση. Αυτό αφορά τα ζητήματα της πίστεως, όσο και της τάξεως και της διοικήσεως της Εκκλησίας. Τα εσωτερικά θέματα της α΄ ή β΄ Εκκλησίας συζητούνται από τη Σύνοδό της, όπως αυτό συμβαίνει π.χ. στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας. Και όμως τα ζητήματα εκτός αρμοδιότητας των κατά τόπους Εκκλησιών, πρέπει να εξετάζονται από τη Σύνοδο των εκπροσώπων όλων των Ορθοδόξων Εκκλησιών. Οι αποφάσεις μιας τέτοιας Συνόδου θα απολαμβάνουν κύρους όλης της Εκκλησίας.

— Τότε γιατί εδώ και πλέον 1000 χρόνια δεν συγκαλούνται οι Σύνοδοι;

— Οι επτά Οικουμενικές Σύνοδοι, γενομένες από 4 έως 8 αι.μ.Χ. διατύπωσαν τα δόγματα της Εκκλησίας και διαμόρφωσαν το σώμα των Ιερών κανόνων της. Επί αυτών των θεμελιωδών κειμένων επιτελεί επιτυχώς η Εκκλησία την αποστολή της στο διάβα πολλών αιώνων. Την περίοδο των 13 αιώνων, η οποία μεσολάβησε από την Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδο, συγκαλούντο πολυάριθμες Σύνοδοι Ιεραρχίας που διέφεραν σε μέγεθος και αριθμό αντιπροσώπων. Γιά αντικειμενικούς όμως ιστορικούς λόγους δεν εκπροσωπούσαν το πλήρωμα της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Τώρα γίνεται λόγος περί επαναλειτουργίας των Συνόδων στο πανορθόδοξο επίπεδο, οι οποίες καλούνται να αντιμετωπίσουν τα πλέον επίκαιρα ζητήματα της Ορθοδοξίας.

— Διατί η Σύνοδος δεν έγινε τη δεκαετία του 1960, όταν άρχισε η προετοιμασία της; Υπήρχαν κωλύματα; Ποια ήταν αυτά;

— Κατά την πορεία προετοιμασία της Συνόδου διαπιστώθηκαν αρκετά μεγάλες αποκλίσεις στις θέσεις των Εκκλησιών. Η αναζήτηση της επ'αυτών ομοφωνίας, διότι αυτή ήταν και παραμένει ο γνώμονας κατά την πορεία της προετοιμασίας, ήθελε πολύ χρόνο. Ήταν μάλιστα σύμφωνα με την πρόνοια του Θεού, διότι σε αυτό το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε ορισμένα προβλήματα πέρασαν σε δεύτερη μοίρα, όμως ανέκυψαν νέα και βαθύτερα, στα οποία θα πρέπει να δώσει απαντήσεις η Πανορθόδοξη Σύνοδος.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/51663/>